

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ



دانشکده ریاضی و رایانه

بخش ریاضی

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته ریاضی محض گرایش جبر

نظریه فیلترها در شبکه‌های مانده و جبرهای مثلثی

استاد راهنما:

دکتر اسفندیار اسلامی

استاد مشاور:

دکتر آرشام برومند سعید

مؤلف:

سعیده ظهیری

شهریور ماه ۱۳۹۰

ب



این پایان نامه

به عنوان یکی از شرایط احراز کارشناسی ارشد

به

بخش ریاضی - دانشکده ریاضی و رایانه

دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده است و هیچگونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود.

سعیده ظهیری

دانشجو:

دکتر اسفندیار اسلامی

استاد راهنما:

دکتر آرشام برومند سعید

استاد مشاور:

دکتر عباس حسنخانی

دور ۱:

دکتر شکوفه قربانی

دور ۲:

نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه: دکتر

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه شهید باهنر کرمان است.

تقدیم بہ:

قلب پر مہر مادر و روان پاک پدرم

تقدیر و تشکر

”گویند سپاس خدای را که ما را به این راه رهنمود شد. اگر خدا نبود هرگز راه نمی یافتیم.“ (اعراف ۴۳)
سپاس و ستایش معبود یگانه را که پرتو الطاف بی شمارش بر لحظه لحظه زندگی ام آشکار است. حمد و ثنا می گزارم او را که فکرت و اندیشه را در بستر روحم روان ساخت.

امتان و سپاس می گزارم تلاش ها، زحمات و راهنمایی های ظریف، ارزشمند و بی شائبه استادان فرزانه و گران مایه ام، جناب آقای پروفیسور اسفندیار اسلامی و جناب آقای دکتر آرشام برومند سعید که با حمیت و جدیت، مرا به دقت، اندیشه، درک و تعمق واداشتند.

همچنین از حمایت های مالی قطب جبر خطی و بهینه سازی دانشگاه شهید باهنر کرمان تشکر و قدردانی می نمایم.

در پایان، بی نهایت ترین سپاس را به پر بهاترین گنج گیتی، مادرم ابراز می نمایم هر چند این سپاس گزاری در مقایسه با انبوه مهربانی ها و فداکاری هایشان بسیار ناچیز است.

چکیده

در این پایان نامه ابتدا شبکه های مانده و ساختارهای جبری MV و BL و جبر های تینگ معرفی می شوند. فیلترهای بولی، اول، استلزامی مثبت، شبه متمم و پیچشی را روی شبکه های مانده تعریف کرده و چند فرم از فیلتر اول و بولی را معرفی می کنیم. سپس با استفاده از قضایا رابطه بین آنها را بررسی می نماییم. تعریف t - نرم ها و عملگرهای مربوطه و مثال هایی از آنها آورده می شود.

مشبکه های مانده بازه ای مقدار $(IVRL)$ معرفی شده و جبرهای مثلثی را با عملگرهای بستار μ و درونی ν با یک نقطه ثابت u که متفاوت از 0 و 1 می باشد، می سازیم.

ثابت می کنیم که یک نگاشت یک به یک بین کلاسی از $(IVRL)$ ها و کلاسی از جبرهای مثلثی وجود دارد و نشان می دهیم هر $(IVRL)$ توسعه یافته یک جبر مثلثی است و بر عکس هر جبر مثلثی ایزومورف با یک $(IVRL)$ توسعه یافته است.

در انتها به بررسی فیلترهای $(IVRL)$ روی جبرهای مثلثی می پردازیم و قضایای مربوط به فیلترها روی مشبکه های مانده را به این فیلترها نیز تعمیم می دهیم.

فهرست مطالب

۱	پیش نیازها و مقدمات	۱
۲	۱.۱ شبکه مانده	۲
۵	۲.۱ BL, MTL و MV - جبرها	۵
۷	۳.۱ t - نرم	۷
۱۰	۴.۱ فیلترهای اول و بولی روی شبکه مانده	۱۰
۱۱	۵.۱ فیلترهای محدود و اول از نوع دوم و سوم	۱۱
۲۵	۶.۱ رابطه بین انواع فیلترها از شبکه های مانده	۲۵
۲۷	۷.۱ نظریه فیلترها در شبکه های مانده	۲۷
۳۱	۸.۱ روابط همنهستی و جبرهای خارج قسمتی	۳۱
۳۲	۲ جبرهای مثلثی	۳۲
۳۳	۱.۲ نتایجی از شبکه های مانده	۳۳
۳۸	۲.۲ شبکه های مانده بازه ای مقدار و جبرهای مثلثی	۳۸
۴۳	۳.۲ اعضا دقیق	۴۳
۴۵	۴.۲ عملگرهای ν و μ	۴۵

۴۹	۵.۲	IVRL های تعمیم یافته
۵۲	۶.۲	مقدار ثابت u
۵۴	۷.۲	IVRL های توسیع یافته
۵۶	۸.۲	ارتباط IVRL ها و جبرهای مثلثی
۶۴		۳	فیلترهایی از جبرهای مثلثی
۶۵	۱.۳	فیلترهای IVRL
۶۷	۲.۳	رابطه بین انواع فیلترها از جبرهای مثلثی
۷۲	۳.۳	نظریه فیلترها در شبکه های مانده بازه ای مقدار
۷۹			واژه نامه فارسی به انگلیسی
۸۱			واژه نامه انگلیسی به فارسی
۸۳			فهرست راهنما
۸۵			کتاب نامه

فصل ۱

پیش نیازها و مقدمات

مشبکه های مانده در سال ۱۹۲۴ توسط کرول^۱ معرفی شد. تحقیقات روی مشبکه های مانده توسط کرول، وارد^۲، دیلورد^۳، بالبس^۴ و پاولکا^۵ و... انجام شده است. مشبکه های مانده تحت عناوین مختلف مثل مشبکه های BCK، جبر های $FLew$ ، مانده، L -مونوئید های جابجایی معرفی می شوند.

فصل اول تحت عنوان پیش نیازها و مقدمات آمده است و در آن به بیان تعریف ها و خواص موجود در مشبکه مانده می پردازیم. t - نرم ها را تعریف می کنیم و مثال هایی را از آن می آوریم. فیلترها را روی مشبکه های مانده معرفی و خواص آنها را بررسی می کنیم.

۱.۱ مشبکه مانده

تعریف ۱.۱.۱. [۳] یک مجموعه غیر تهی با دو عمل دوتایی \sqcup و \sqcap را یک مشبکه گوئیم، اگر در شرایط زیر صدق کند:

$$x \sqcup y = y \sqcup x, x \sqcap y = y \sqcap x \quad (A_1)$$

$$x \sqcup (y \sqcup z) = (x \sqcup y) \sqcup z, x \sqcap (y \sqcap z) = (x \sqcap y) \sqcap z \quad (A_2)$$

$$x \sqcup x = x, x \sqcap x = x \quad (A_3)$$

$$x = x \sqcup (x \sqcap y), x = x \sqcap (x \sqcup y) \quad (A_4)$$

تعریف ۲.۱.۱. [۳] یک ساختار جبری به صورت $(L, \sqcup, \sqcap, \circ, 1)$ را یک مشبکه کراندار گوئیم، هرگاه:

$$(1) (L, \sqcup, \sqcap) \text{ یک مشبکه باشد،}$$

^۱ Krull

^۲ Ward

^۳ Dilworth

^۴ Balbes

^۵ Pavelka

$$(۲) \text{ برای هر } x \text{ در } L, x \sqcup ۱ = ۱, x \sqcap ۰ = ۰,$$

تعریف ۳.۱.۱. [۹] یک مشبکه مانده یک ساختار جبری به صورت $(L, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, ۰, ۱)$ می باشد

که $\sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow$ ، عملگرهای دو تایی روی L می باشند به طوری که شرایط زیر برقرار باشد:

$(R_۱)$ (L, \sqcup, \sqcap) یک مشبکه کراندار با کوچکترین عضو ۰ و بزرگترین عضو ۱ باشد.

$(R_۲)$ عمل $(*)$ جابجایی و شرکت پذیر است و ۱ عضو خنثی می باشد.

$(R_۳)$ برای هر x, y, z در L داریم، اگر و تنها اگر $x * y \leq z$ اگر و تنها اگر $x \leq y$.

تعریف ۴.۱.۱. [۹] ترتیب \leq و نقیض \neg در یک مشبکه مانده $(L, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, ۰, ۱)$ به صورت

زیر تعریف می شوند:

برای هر x, y در L ،

$x \leq y$ اگر و تنها اگر $x \sqcap y = x$ ، اگر و تنها اگر $x \sqcup y = y$ ، اگر و تنها اگر $x \Rightarrow y = ۱$

و $\neg \neg x = x$.

تعریف ۵.۱.۱. [۹] عضو x از L خود توان است اگر و تنها اگر $x * x = x$ و پوچ توان است اگر و تنها

اگر یک عدد صحیح n وجود داشته باشد که، $x * x * \dots * x = ۰$.

تعریف ۶.۱.۱. [۷] به مشبکه مانده L برگشت پذیر می گوئیم اگر و تنها اگر برای هر $x \in L$ داشته باشیم

$\neg \neg x = x$.

گزاره ۷.۱.۱. [۹] در مشبکه مانده $(L, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, ۰, ۱)$ عملگر $*$ افزایشی و عملگر \Rightarrow روی

دومین مولفه افزایشی و روی اولین مولفه کاهش می باشد و عملگر \neg یک عملگر کاهش می باشد یعنی:

اگر $x \leq y$ آنگاه $x * z \leq y * z$.

اگر $x \leq y$ آنگاه $x \Rightarrow z \Rightarrow y \Rightarrow z$.

اگر $y \Rightarrow z \leq x \Rightarrow y$ آنگاه $x \leq y$

اگر $\neg y \leq \neg x$ آنگاه $x \leq y$.

به علاوه روابط زیر برای هر x, y, z در L برقرار است :

$$, x * y \leq x \sqcap y \quad (۱)$$

$$, \neg x \sqcup y \leq x \Rightarrow y \quad (۲)$$

$$, x * \neg y \leq \neg(x \Rightarrow y) \quad (۳)$$

$$, x \leq y \Rightarrow (x * y) \quad (۴)$$

$$, x * (x \Rightarrow y) \leq x \sqcap y \quad (۵)$$

$$, x \sqcup y \leq (x \Rightarrow y) \Rightarrow y \quad (۶)$$

$$, \neg \neg \neg x = \neg x \quad (۷)$$

$$, (x \Rightarrow y) * z \leq x \Rightarrow (y * z) \quad (۸)$$

$$, x \Rightarrow (y \sqcap z) = (x \Rightarrow y) \sqcap (x \Rightarrow z) \quad (۹)$$

$$, (x \sqcup y) \Rightarrow z = (x \Rightarrow z) \sqcap (y \Rightarrow z) \quad (۱۰)$$

$$, (x * y) \Rightarrow z = x \Rightarrow (y \Rightarrow z) \quad (۱۱)$$

$$, x \Rightarrow y = \sup\{z \in L : x * z \leq y\} \quad (۱۲)$$

$$, x * (y \sqcup z) = (x * y) \sqcup (x * z) \quad (۱۳)$$

$$, (x \Rightarrow y) * (y \Rightarrow z) \leq x \Rightarrow z \quad (۱۴)$$

$$. x \Rightarrow y \leq (x * z) \Rightarrow (y * z) \quad (۱۵)$$

۲.۱ BL, MTL و MV - جبرها

تعریف ۱.۲.۱ [۱۲] یک MTL - جبر، یک مشبکه مانده است که برای هر x, y در این جبر در شرط زیر صدق کند:

$$(x \Rightarrow y) \sqcup (y \Rightarrow x) = 1 \quad (\text{پیش خطی})$$

تعریف ۲.۲.۱ [۷] مشبکه MTL - جبر را $IMTL$ - جبر می نامیم، هرگاه برگشت پذیر باشد.

تعریف ۳.۲.۱ [۵] MTL - جبر A را یک BL - جبر گوئیم، اگر برای هر x, y در A در معادله تقسیم پذیری زیر صدق کند:

$$a \sqcap b = a * (a \Rightarrow b) \quad (BL)$$

تعریف ۴.۲.۱ [۴] BL - جبر L را یک MV - جبر گوئیم، اگر هر x در L در شرط (DN) صدق کند:

$$(x \Rightarrow 0) \Rightarrow 0 = \neg \neg x = x \quad (DN)$$

لم ۵.۲.۱ [۹] هر MV - جبر یک BL - جبر است اما عکس آن همواره برقرار نیست.

مثال ۶.۲.۱. فرض کنید $A = \{0, a, b, 1\}$ باشد اعمال $\Rightarrow, *$ را روی A به صورت زیر تعریف می کنیم:

*	o	a	b	۱
o	o	o	o	o
a	o	o	a	a
b	o	a	b	b
۱	o	a	b	۱

\Rightarrow	o	a	b	۱
o	۱	۱	۱	۱
a	a	۱	۱	۱
b	o	a	۱	۱
۱	o	a	۱	۱

جدول ۱-۱

آنگاه واضح است که $(A, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, o, 1)$ یک BL -جبر است، اما یک MV -جبر نیست. چون

$$\neg\neg b = 1 \neq b \text{ اگر عضو } b \text{ را در نظر بگیریم، داریم.}$$

تعریف ۷.۲.۱. [۱۲] یک جبر بولی یک شبکه مانده است که برای تمامی x ها در این جبر، داشته باشیم:

$$x \sqcup \neg x = 1$$

تعریف ۸.۲.۱. [۱۱، ۳] یک جبر هایپرتینگ یا جبر شبه بولی یک شبکه مانده است که برای هر x, y در

این شبکه مانده داشته باشیم:

$$x * y = x \sqcap y$$

ملاحظه ۹.۲.۱. همیشه یک جبر بولی یک جبر هایپرتینگ است و در شرط (پیش خطی) صدق میکند. کافی

است در تعریف جبر بولی به جای x قرار دهیم $(x \Rightarrow y)$ و چون $(y \Rightarrow x) = \neg(x \Rightarrow y)$ ، پس

$$(x \Rightarrow y) \sqcup \neg(x \Rightarrow y) = (x \Rightarrow y) \sqcup (y \Rightarrow x) = 1 \text{ یعنی در شرط (پیش خطی) صدق می کند.}$$

تعریف ۱.۰.۲.۱. [۱۱, ۱۰] در یک شبکه مانده ۱، \sqcup - تحویل نا پذیر است. یعنی برای هر x, y در این شبکه مانده داریم،

$$x \sqcup y = 1 \text{ اگر و تنها اگر } x = 1 \text{ یا } y = 1 \text{ یا هر دو.}$$

و به طور مشابه \sqcap ، - تحویل ناپذیر است اگر و تنها اگر برای هر x, y در این شبکه مانده داشته باشیم، $x \sqcap y = 0$ اگر و تنها اگر $x = 0$ یا $y = 0$ یا هر دو.

۳.۱ - نرم

تعریف ۱.۰.۳.۱. [۱۱, ۱۳] فرض کنید $I = [0, 1]$ باشد. یک تابع دو متغیره به صورت $T : I^2 \rightarrow I$ را یک t - نرم گوییم، اگر در شرایط زیر صدق کند:

$$(۱) \quad T(x, 1) = x$$

$$(۲) \quad \text{اگر } x_1 \leq x_2, y_1 \leq y_2 \text{ آنگاه } T(x_1, y_1) \leq T(x_2, y_2)$$

$$(۳) \quad T(x, y) = T(y, x)$$

$$(۴) \quad T[x, T(y, z)] = T[T(x, y), z]$$

اگر برای هر جفت (x, y) در I^2 ، $\sup\{z \in I \mid T(x, z) \leq y\}$ موجود باشد آنگاه نگاشت استلزام

مانده I_T به صورت زیر تعریف می شود:

$$I_T(x, y) = \sup\{z \in I \mid T(x, z) \leq y\}$$

مثال ۲.۳.۱. بعضی از t - نرم ها از اهمیت خاصی برخوردارند، مثل t - نرم های زیر که روی I در نظر می گیریم:

$$T_M(x, y) = \min(x, y)$$

$$T_P(x, y) = x.y$$

$$.T_L(x, y) = \max(x + y - 1, 0)$$

که آنها را به ترتیب t -نرم های مینیمم، ضرب و لوکاسیویچ می نامیم.

تعریف ۳.۳.۱. [۸] فرض کنید T_1, T_2 دو t -نرم روی شبکه \mathcal{L} باشند، برای هر a, b در L اگر

$$.T_1(a, b) \leq T_2(a, b)$$

اگر برای هر a, b در L داشته باشیم $T_1(a, b) = T_2(a, b)$ ، گوئیم T_1, T_2 برابرند و می نویسیم

$$.T_1 = T_2$$

مثال ۴.۳.۱. [۸] بزرگ ترین t -نرم، t -نرم مینیمم است و کوچک ترین t -نرم، به صورت زیر تعریف

می شود:

$$.T_w(a, b) = 0 \text{ در غیر این صورت } T_w(a, b) = a \sqcap b \text{ یا } a = 1 \text{ یا } b = 1$$

یعنی برای هر t -نرم T داریم $T_w \leq T \leq T_m$.

$$.0 \leq T(a, 0) \leq \min(a, 0) = 0 \text{ چون } T(0, a) = 0$$

تعریف ۵.۳.۱. [۸] فرض کنید T یک t -نرم روی شبکه \mathcal{L} باشد اگر برای هر x, y در L

$$.T(a, b \sqcap c) = T(a, b) \sqcap T(a, c)$$

به طور مشابه اگر $T(a, b \sqcup c) = T(a, b) \sqcup T(a, c)$ ، آنگاه T را \sqcup توزیع پذیر می نامیم.

مثال ۶.۳.۱. در شبکه مانده $(\mathcal{L} = (L, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, 0, 1))$ عملگر $*$ همیشه یک t -نرم است و عملگر

\Rightarrow ، همیشه استلزام مانده است.

t -نرم هایی که روی شبکه مانده بدست می آوریم t -نرم های مانده می نامیم.

برای مثال $([0, 1], \min, \max, T, I_T, 0, 1)$ یک شبکه مانده است اگر و تنها اگر T یک t -نرم از

چپ پیوسته روی $[0, 1]$ باشد.

با استفاده از گزاره (۷.۱.۱) قسمت (۱۲)، (\Rightarrow) در یک شبکه مانده کاملاً با دیگر عملگرها مشخص می‌شود. این عملگر مانده (\Rightarrow_*) از $(*)$ است.

با توجه به ویژگی شرکت پذیری هر t -نرم به آسانی می‌توان تعریف t -نرم را به دو (n) مولفه تعمیم داد. این تعریف بر پایه یک رابطه بازگشتی و بر مبنای تعریف t -نرم است.

تعریف ۷.۳.۱. [۱۵] شبکه $\mathcal{L}^I = (L^I, \sqcup, \sqcap)$ با تعریف زیر را در نظر بگیرید:

$$L^I = \{[x_1, x_2] \mid (x_1, x_2) \in [0, 1]^2, x_1 \leq x_2\}$$

$$[x_1, x_2] \sqcap [y_1, y_2] = [\min(x_1, y_1), \min(x_2, y_2)]$$

$$[x_1, x_2] \sqcup [y_1, y_2] = [\max(x_1, y_1), \max(x_2, y_2)]$$

به ویژه \leq_{L^I} یک ترکیب توسیع یافته از \leq است، یعنی:

$$[x_1, x_2] \leq_{L^I} [y_1, y_2] \text{ اگر و تنها اگر } x_1 \leq y_1, x_2 \leq y_2.$$

تعریف ۸.۳.۱. [۱۵] فرض کنید T یک t -نرم روی \mathcal{L}^I باشد. I_T از T را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$I_T(x, y) = \sup\{z \mid z \in L^I, T(x, z) \leq_{L^I} y\}$$

T در شرط سوم شبکه مانده (R_3) برای $(*) = T, \Rightarrow = I_T$ صدق می‌کند،

پس $(L^I, \sqcup, \sqcap, T, I_T, \circ_{L^I}, \wedge_{L^I})$ یک شبکه مانده است که در آن داریم:

$$\circ_{L^I} = [0, 0], \wedge_{L^I} = [1, 1]$$

یعنی می‌توان روی \mathcal{L}^I یک شبکه مانده ساخت.

قضیه ۹.۳.۱. هیچ t -نرم T روی \mathcal{L}^I وجود ندارد که $(L^I, \sqcup, \sqcap, T, I_T, \circ_{L^I}, \wedge_{L^I})$ یک MTL -جبر باشد.

برهان. برای نشان دادن اینکه در شرط (پیش خطی) صدق نمی‌کند، فرض کنید x, y در L^I باشد. از شرط سوم شبکه مانده داریم:

$$(1) \quad \neg_{L^I} \leq_{L^I} I_T(x, y) \text{ اگر و تنها اگر } x = T(x, \neg_{L^I}) \leq_{L^I} y$$

چون برای هر $a = [a_1, a_2], b = [b_1, b_2]$ در L^I داریم

$$\text{پس } a = \neg_{L^I} \text{ یا } b = \neg_{L^I} \text{ از شرط (پیش } sup(a, b) = [max(a_1, b_1), max(a_2, b_2)] = \neg_{L^I}$$

خطی) داریم $I_T(x, y) = \neg_{L^I}$ یا $I_T(y, x) = \neg_{L^I}$. پس با (1) داریم $x \leq_{L^I} y$ یا $y \leq_{L^I} x$ که یک

□

تناقض است، چون در L^I اعضا قابل مقایسه نیستند.

۴.۱ فیلترهای اول و بولی روی شبکه مانده

تعریف ۱.۴.۱. [۱۱] یک فیلتر از یک شبکه مانده $(L, \sqcup, \sqcap, \Rightarrow, *, \circ, 1)$ یک زیر مجموعه غیر

تهی F از L ، می باشد که:

$$(1) \quad \text{برای هر } x, y \text{ در } L, \text{ اگر } x \leq y, x \in F, \text{ آنگاه } y \in F,$$

$$(2) \quad \text{برای } x, y \text{ در } F \text{ داشته باشیم, } x * y \in F.$$

تعریف ۲.۴.۱. [۱۱] یک فیلتر بولی (BF) از L یک فیلتر F است که:

$$\text{برای هر } x \text{ در } L, x \sqcup \neg x \in F.$$

تعریف ۳.۴.۱. [۱۱] یک فیلتر اول (PF) از L یک فیلتر F است که:

$$\text{برای هر } x, y \text{ در } L \text{ داشته باشیم, } x \Rightarrow y \in F \text{ یا } x \in F \text{ یا } y \Rightarrow x \text{ هر دو.}$$

تعریف ۴.۴.۱. [۱۱] یک فیلتر اول از نوع دوم (PF_2) از L یک فیلتر F است که:

$$\text{برای هر } x, y \text{ در } L \text{ داشته باشیم, اگر } x \sqcup y \in F \text{ آنگاه } x \in F \text{ یا } y \in F, \text{ یا هر دو.}$$

تعریف ۵.۴.۱. [۱۱] یک فیلتر استلزامی مثبت از L یک زیر مجموعه F از L است که:

$$(1) \quad 1 \in F$$

(۲) برای هر x, y در L اگر $x \Rightarrow y \in F$ ، $(x * y) \Rightarrow z \in F$ ، آنگاه $x \Rightarrow z \in F$.

تعریف ۶.۴.۱. [۱۱] یک فیلتر از یک مشبکه مانده $(L, \sqcup, \sqcap, \Rightarrow, *, \circ, 1)$ یک زیر مجموعه غیر تهی F از L می باشد که:

$$(۱) 1 \in F$$

(۲) برای هر x, y در L ، اگر $x \Rightarrow y \in F$ ، آنگاه $y \in F$.

گزاره زیر معادل با تعریف (۲.۴.۱) می باشد.

گزاره ۷.۴.۱. [۱۱] یک فیلتر بولی F از مشبکه مانده $(L, \sqcup, \sqcap, \Rightarrow, *, \circ, 1)$ به صورت زیر است:

برای هر x, y در L ، اگر $x \Rightarrow y \in F$ ، آنگاه $(x * \neg z) \Rightarrow y \in F$.

گزاره ۸.۴.۱. [۱] فرض کنید F یک فیلتر از مشبکه مانده $(L, \sqcup, \sqcap, \Rightarrow, *, \circ, 1)$ باشد. آنگاه F

یک فیلتر بولی است اگر و تنها اگر برای هر x, y در L ، اگر $(\neg y * x) \Rightarrow y \in F$ ، آنگاه $x \Rightarrow y \in F$.

چون $(x \Rightarrow y) = \neg y \Rightarrow (x * y)$ ، پس با گزاره بالا نتیجه زیر را داریم.

نتیجه ۹.۴.۱. اگر F یک فیلتر از مشبکه مانده $(L, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, \circ, 1)$ باشد، آنگاه F یک فیلتر بولی

است اگر و تنها اگر برای هر x, y در L ، اگر $(\neg y \Rightarrow (x \Rightarrow y)) \in F$ ، آنگاه $x \Rightarrow y \in F$.

نتیجه ۱۰.۴.۱. یک فیلتر بولی همیشه یک فیلتر استلزامی مثبت می باشد، و بر عکس آن در مشبکه های

مانده برگشت پذیر برقرار است.

۵.۱ فیلترهای محدود و اول از نوع دوم و سوم

گزاره ۱.۵.۱. اگر $(L, \sqcup, \sqcap, \Rightarrow, *, \circ, 1)$ یک مشبکه مانده باشد و $l \in L$ به طوری که $l * l = l$

آنگاه $F_l := \{x \in L : l \leq x\}$ یک فیلتر از L می باشد.

برهان. از آنجایی که برای هر l در L داریم، $l \leq 1$ بنابراین $1 \in F_l$.

برای بررسی شرط دوم فیلتر فرض کنیم $x \in F_l, x \Rightarrow y \in F_l$ پس طبق تعریف (۴.۱.۱) داریم:

$$l \Rightarrow x = 1, l \Rightarrow y = 1, \text{ بنابراین } l \Rightarrow y = 1, \text{ یعنی } l \leq y \text{ لذا } y \in F_l \text{ یعنی } F_l \text{ فیلتر}$$

می باشد.

□

تعریف ۲.۵.۱. فیلتر F_l از گزاره قبل را فیلتر محدود می نامیم.

گزاره ۳.۵.۱. فرض کنید $\mathcal{L} = (L, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, \circ, 1)$ یک مشبکه مانده باشد و F یک فیلتر محدود از

L باشد، آنگاه برای هر عضو خود توان l در L داریم $F_l = F$.

برهان. فرض کنید F یک فیلتر محدود از L باشد و m بوسیله تمام عناصر F تولید شود، یعنی برای هر

$a_i \in F$ داشته باشیم $m = a_1 * \dots * a_n$ ، در این صورت m عضوی از F می باشد، چون F یک فیلتر

است، پس $m * m \in F$ بنابراین m (به عنوان عضوی از تمام عناصر F) کوچکتر یا مساوی $m * m$ است

. با توجه به اینکه:

□

$$m * m \leq m \sqcap m = m, \text{ پس } m * m = m.$$

متذکر می شویم که این برای فیلترهای محدود کافی نیست به طور مثال:

مثال ۴.۵.۱. $[0, 1]$ یک فیلتر از $([0, 1], \min, \max, \min, \Rightarrow_{\min}, \circ, 1)$ است، اما برای هر $k \in [0, 1]$

بازه $[0, 1]$ به شکل F_l نیست. چون $\{0 \in [0, 1] : k \not\leq 0\}$ ، پس $[0, 1]$ از نوع F_l نیست.

تعریف ۵.۵.۱. [۱۲] یک فیلتر بولی از نوع دوم (BF_2) از یک مشبکه مانده $\mathcal{L} = (L, \sqcup, \sqcap, *, \Rightarrow, \circ, 1)$

یک فیلتر از L است که در شرط زیر صدق کند:

برای تمام x ها در L ، $\neg x \in F$ یا $x \in F$ یا هر دو.